

Naam overleg Provinciale Regietafel PPLG & Stikstof Noord-Holland

Locatie Digitaal via MS-Teams

Datum 6 december 2023

Tijdstip begin: 09:00u eind: 10:30u

Uw contactpersoon

Ivo Vermeulen

BEL/GRN

Telefoon: 06-36182129

ivo.vermeulen@noord-holland.nl

Gespreksimpressie

1|6

Aanwezig

VNO-NCW West	Rogier Krabbendam
Stichting landschap NH	Bas Rüter
Natuurmonumenten	Ninouk Vermeer
Staatsbosbeheer	Riena Tienkamp
Natuur & Milieufederatie	Sijas Akkerman
LTO Noord	Jack Rijlaarsdam (i.p.v. Nico Verduin)
4 agrarisch natuurverenigingen	Frank de Wit
3 drinkwaterbedrijven	Paulien Pistor
Hoogheemraadschap HNK	Jos Beemsterboer
Hoogheemraadschap Rijnland	Aad Straathof
Rijkswaterstaat	Tjeerd Roozendaal
ANWB	Jonathan Weegink
Bouwend NL	Joost Swaan

Provincie Noord-Holland:

- Arthur van Dijk, Commissaris van de Koning (Voorzitter)
- Jelle Beemsterboer, gedeputeerde o.a. coördinatie-PPLG en stikstofbanken, Landbouw en Wonen
- Rosan Kocken, gedeputeerde o.a. Klimaat, Natuur, Water en Bodem
- Ambtelijke ondersteuning:
 - Gerben Houtkamp programmamanager PPLG
 - Bert Grotenhuis programmamanager stikstof
 - Dion Ket beleidsadviseur realisatiestrategie PPLG
 - Monique Blondelle juridisch adviseur
 - Martine vd Heuvel woordvoerder
 - Wendy Ates teamcoördinator Landbouw
 - Kees Joustra omgevingsbeleid
 - Peter Graven beleidsadviseur stikstof
 - Michael Braam bestuursadviseur
 - Ivo Vermeulen secretaris (incl. opstellen gespreksimpressie)

Afwezig:

Gemeenten NH	Wessel Breunesse
Schiphol	Richard Emmerink
LTO Noord	Nico Verduin
Waterschap AGV	Arjan van Rijn

1. Opening, mededelingen en vaststellen agenda

- De voorzitter opent de vergadering.
- 22 november waren er Tweede Kamer verkiezingen. Vooralsnog zijn partijen in gesprek onder leiding van een verkenner. De voorzitter geeft aan zich gelukkig te

prijzen met deze Regietafel en het feit dat alle partijen deelnemen. Dat is geen vanzelfsprekendheid en wordt zeer gewaardeerd. Goed om met elkaar het gesprek te voeren; ook om scherpe vragen te kunnen stellen. Dat is gezamenlijk naar oplossingen zoeken. Die vooruitgaande beweging moeten wij met elkaar in stand houden. De noodzaak tot ingrijpen in het landelijk gebied staat niet ter discussie, maar wel het hoe en het wanneer.

- Joost Swaan neemt vanaf heden deel aan de Regietafel namens Bouwend Nederland. Wessel Breunisse (gemeenten) en Richard Emmerink (Schiphol) hebben zich afgemeld voor dit overleg.
- Tjeerd Rozendaal (RWS) en gedeputeerde Kocken kunnen tot 10 uur deelnemen.

2. Inleiding gedeputeerden Kocken en Beemsterboer

- Gedeputeerde Kocken staat o.a. stil bij de propositie landelijk gebied van het IPO. Daarmee trekken de provincies samen op ten aanzien van de gebiedsplannen en de afstemming met het rijk. Insteek is het belang van generieke maatregelen voor zowel landbouw, water als natuur. Wij willen focussen op sturing op emissiedoelen en wegblijven bij rekenkundig de grenzen opzoeken. Hiervoor zijn de provincies deels afhankelijk van kaders en middelen vanuit de rijksoverheid. Sectoren en overheid werken veelvuldig met elkaar samen, maar zijn mede afhankelijk van externe omstandigheden. Bijvoorbeeld van perspectief voor het landelijk gebied en de agrarische sector en van middelen uit het nationaal transitiefonds.
- Gedeputeerde Beemsterboer refereert o.a. aan de brief die de provincie van het ministerie LNV ontvangen heeft naar aanleiding van de eerste toets van de startversie PPLG en de aanvraag koploperprojecten. Later komend jaar toetsen kennisinstellingen en de Ecologische Autoriteit (EA) nog de startversie. Het ministerie van LNV heeft laten weten dat Noord-Holland op de goede weg is. Men vraagt commitment van de provincie op de door het rijk gestelde doelen. Tegelijkertijd bevat de brief de boodschap dat het gevraagde budget niet beschikbaar komt en dat er nog veel onzekerheid is over de instelling en hoogte van het nationaal transitiefonds is. In mei 2024 krijgen de koploperprojecten waarschijnlijk uitsluitel over het wel of niet verkrijgen van budget, maar dat is allereerst afhankelijk van het besluit (waarschijnlijk februari 2024) over de begroting van het ministerie van LNV.
- Aad Straathof vraagt of het later beschikbaar komen van het geld ook gevolgen heeft voor het moment waarop de gestelde doelen worden bereikt → Gedeputeerde Kocken geeft aan dat wij voorlopig blijven werken op basis van de gestelde doelen. Minimaal vanuit het perspectief van vergunningverlening voor de diverse maatschappelijke opgaven blijft de provincie werken aan oplossingen. Als de middelen te zijner tijd niet of in mindere mate beschikbaar komen, betekent dit prioriteren. De provincie heeft zelf niet het geld om alle doelen via het gewenste tijdpad te behalen. Een nieuw kabinet moet duidelijkheid geven.

3. Provinciaal Programma Landelijk Gebied

- Toelichting door Gerben Houtkamp (programmamanager PPLG). Ondanks de bij het vorig agendapunt door de bestuurders benoemde onzekerheden, werkt

Noord-Holland met de stakeholders door aan de volgende versie van het PPLG. Dit is ook de oproep van het ministerie van LNV want in de brief van 24 oktober is aangegeven dat zij voor 30 september 2024 de volgende versie wil ontvangen. Daar anticipeert Noord-Holland op, maar dan moeten o.a. de resultaten van toetsing van de startversie-PPLG door de Ecologische Autoriteit tijdig beschikbaar zijn. Te zijner tijd bepalen we de status van het document dat voor 30 september bij het rijk wordt ingediend. De ter inzage legging waarbij indiening van zienswijzen mogelijk is, vindt wat Noord-Holland betreft na 30 september 2024 plaats. Die reacties worden daarna verwerkt tot een definitieve versie van het PPLG.

- Toelichting uitvoeringsprogramma door Dion Ket (beleidsadviseur realisatie PPLG). Parallel aan het PPLG over de doelen, bereiden we ons voor op de uitvoering van gebiedsprocessen. Die kunnen in principe al van start, maar worden geconcretiseerd zodra er duidelijkheid is vanuit het rijk. In de startversie van het PPLG is aangegeven dat er vijf uitvoeringsprogramma's komen. De provincie heeft inmiddels besloten om één uitvoeringsprogramma te maken bestaande uit een provinciebreed deel (generiek) en de vijf programmagebieden. Het is uitdagend om de doelen uit het PPLG te vertalen naar de uitvoering en andersom om de kennis en inzichten vanuit de gebiedsprocessen te vertalen in het PPLG. Het uitvoeringsprogramma moet o.a. antwoord gaan geven op de vraag: "Wat kunnen we nu al doen en wat kunnen we het beste als eerste doen?".
- Naar aanleiding van een vraag van Jack Rijlaarsdam geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat de provincie werkt aan een antwoordbrief aan het ministerie als reactie op de eerste bevindingen van het PPLG en het gevraagde commitment op de nationale doelen. Wij willen de gebiedsprocessen onverminderd doorzetten om bottom-up kennis op te doen en integrale oplossingen te realiseren. Tegelijkertijd moeten wij ons verhouden tot de kaders die het rijk ons meegeeft. We blijven onze inzichten met het rijk delen, bijvoorbeeld door vooruitlopend op het resultaten van het onderzoek naar de herkomst van 'ammoniak van zee; al te stellen dat het niet mag leiden tot het vergroten van de reductieopgave voor de afzonderlijke sectoren.
- Naar aanleiding van een vraag van Frank de Wit geeft gedeputeerde Beemsterboer aan dat de provincies in eerste instantie door het ministerie waren gevraagd om tezamen met de startversie-PPLG aan te geven hoeveel geld er nodig is om de maatregelen voor het doelenbereik te realiseren. Als de door de provincies aangedragen bedragen niet beschikbaar komen, moet er onvermijdelijk geprioriteerd worden. Noord-Holland heeft het aangevraagde bedrag realistisch begroot dus bezuinigingen hebben consequenties. Datzelfde geldt voor de koploperprojecten als die volgend jaar later, geen of minder middelen toebedeeld krijgen.

4. Convenant waterschappen en provincie

- Toelichting door Jos Beemsterboer namens de drie waterschappen in Noord-Holland. In het kader van water en bodem sturend en samenhang in water, natuur en klimaatopgaven is samenwerking tussen de provincie en de waterschappen van groot belang. De intentieovereenkomst is bedoeld om de bestaande

samenwerking (planfase) te bestendigen en te bevorderen voor de komende periode en fase. De waterschappen zien zich geconfronteerd met grote maatschappelijke opgaven waarvoor snel een oplossing nodig is en zien kansen om de waterproblemen gezamenlijk aan te pakken. Vertraging of minder geld is wat de waterschappen betreft niet aan de orde want achteruitgang van de natuur of verminderde waterveiligheid als gevolg van klimaatverandering wachten niet op geldstromen. Het op afzienbare tijd inspelen op vernatting, verzilting en verdroging zijn onontbeerlijk.

- Aad Straathof vult aan en benoemt dat uitwerking bij voorkeur plaats vindt in de gebiedsprocessen. Wel wordt het risico gezien dat de snelheid die de wateropgaven vraagt, niet in de pas kan oplopen met de integrale gebiedsopgave.
- Bas Rüter vindt integraliteit een randvoorwaarde voor een toekomstbestendig landelijk gebied. Als waterschappen zich enkel richten op de KRW en waterveiligheid dan is dat onmogelijk. Oproep om ook naar de doelen van andere sectoren te blijven kijken. → Jos Beemsterboer geeft aan de middelen en capaciteit in te zetten als het bijdraagt aan de wateropgaven. Uiteraard loopt met het verbeteren van de waterkwaliteit ook natuurverbetering mee.
- Jack Rijlaarsdam memoreert de recent aangescherpte normen van het mestbeleid met als doel om de chemische samenstelling in bodem en water te verbeteren. → Jos Beemsterboer en Aad Straathof zijn blij dat de minister een aantal gebieden in Noord-Holland weer op een neutraal niveau heeft teruggebracht. Kader richtlijn water (KRW) en PPLG ondersteunen elkaar, maar mogen elkaar niet belemmeren want de KRW-doelen zijn gesteld voor het jaar 2027. De KRW ziet niet alleen op de chemische samenstelling van het water, maar vraagt om integraal sturen op chemie, ecologie en stikstof-fosfor. Naast de KRW zien de waterschappen zich ook gebonden aan de doelen van bijvoorbeeld het klimaatakkoord en het PPLG. Dus zowel waterkwaliteit als waterkwantiteit (genoeg zoet water versus voorkomen van wateroverlast).

5. Samenwerking TBO's en agrariërs

- Toelichting door Bas Rüter en Frank de Wit namens diverse TBO's en agrarische organisaties in Noord-Holland.
- Bij het doorontwikkelen van de gebiedsprocessen en het PPLG lopen de partijen tegen een aantal zaken aan. Bij het voorbereiden op een integrale bestuurlijke keuze missen we bandbreedtes. Niet alles kan overal, Per gebied zullen doelen hoger of lager liggen per thema's om de integraliteit uitvoerbaar te krijgen. Om hier ervaring in op te bouwen gaan de partijen vanaf vandaag voor één gebied concreet met elkaar in gesprek. Samenwerken en elkaar vertrouwen is in het gebiedsproces cruciaal. Uiteindelijk hopen de partijen een integraal en gedragen uitvoeringsprogramma voor ieder gebied te krijgen die gezamenlijk de haalbaarheid van de ambities uit het PPLG bereiken.
- Gedeputeerde Beemsterboer is blij met dit initiatief. Hopelijk wordt tot een aanpak met oplossingen gekomen die in meerdere gebieden toepasbaar is en een positieve bijdrage leveren voor landbouw en natuur.
- Aad Straathof juicht het initiatief toe omdat het de polarisatie tussen natuurorganisaties en agrarische sector kan verminderen.

6. Stikstof

- Gedeputeerde Beemsterboer geeft aan de hand van een aantal dia's een toelichting op onderstaande onderwerpen. Deze worden als bijlage bij dit verslag gevoegd.
 - o Kansenpakket stikstof (matchen aanbod een vraag).
 - o Sturing op depositie versus sturing op emissie.
 - o Wetenschappelijke studie naar rekenkundige ondergrens.
- Reactie tafelleden:
- Sijas Akkermans vindt het jammer dat veelvuldig gesteld wordt dat zaken niet kunnen wegens het risico op overschrijding van de staatssteunregels en doet de suggestie om via proefprojecten te onderzoeken of maatregelen wel de juridische toets kunnen doorstaan. → Gedeputeerde Beemsterboer erkent dat oplossingen in het stikstofdossier niet gevonden worden zonder het afpellen van de risico's. Anderzijds zijn de staatssteunregels ook een enorm risico voor de betreffende bedrijven vanwege mogelijke terugvordering. Dat risico moet meegewogen worden. Het Rijk heeft prioriteit gegeven aan de staatsteuntoets door Europa van de nationale aanpak piekbelasters. Mogelijk volgen er meer concrete maatregelen om te laten toetsen aan de staatssteunregelgeving.
- Sijas Akkerman heeft twijfel bij het instellen van een rekenkundige ondergrens omdat daarbij een nationaal / generiek maatregelenpakket nodig is. Dergelijke maatregelen hebben tot op heden weinig effect gehad. → Gedeputeerde Beemsterboer bevestigt het benodigde evenwicht. Daarom heeft het IPO opdracht verleend aan deskundigen om naar het TNO rapport te kijken om te bezien of er een rekenkundige ondergrens is, die past bij een juridisch houdbare werkwijze.

7. Nationale ontwikkelingen

- De diverse documenten vanuit de rijksoverheid zijn bij de vergaderset gedeeld met de tafelleden. Deze worden ter kennisgeving aangenomen.

8. Gespreksimpressie + actielijst vorig overleg, rondvraag en sluiting

- Besluit: de gespreksimpressie d.d. 14 september 2023 wordt vastgesteld.
- Alle acties uit voorgaande periode zijn afgedaan.
- De volgende provinciale regietafel PPLG & stikstof Noord-Holland vindt plaats op 14 maart (digitaal). Tafelleden worden opgeroepen zich bij de secretaris te melden indien zij vanuit de eigen organisatie (of gezamenlijke organisaties) een agendapunt kunnen verzorgen.
- Op donderdag 10 oktober 2024 staat de jaarlijkse uitgebreide bijeenkomst met de Regietafel ingepland. Tafelleden kunnen contact opnemen met de secretaris als er ideeën zijn voor een excursie en/of bedrijfsbezoek.
- Aad Straathof complimenteert de provincie om ondanks alles, te blijven werken aan het PPLG en de gebiedsprocessen. Dat is een ingewikkelde opgave, maar de oproep is om die gesprekken te blijven voeren.
- Riena Tienkamp meldt dat zij per 1 februari binnen Staatsbosbeheer start bij het beheergebied Flevoland en vanaf dan niet meer deelneemt aan deze Regietafel. Een nog nader te bepalen collega zal Staatsbosbeheer vertegenwoordigen.

- Bas Rüter benoemt twee subsidieregelingen die in het vooruitzicht zijn gesteld voor o.a. aanpassing bedrijfsvoering en verbetering van het verdienmodel. Kritische noot is de korte financiële zekerheid die ondernemers wordt geboden. Daarom de oproep aan provincies om te pleiten voor een duur van 8 tot 12 jaar i.p.v. de huidige 4 jaar.
- De voorzitter dankt alle tafelleden voor de inzet het afgelopen jaar en wijst op de moed om door te gaan en te zijner tijd ook investeringen te doen.

Actielijst

Datum	Actie	Actiehouder	Afgedaan / S.v.z.
	Geen openstaande acties.		

0-0-0-0-0-0-0-0-0-0